

2. Бурковська А. В. Овердрафт як вид кредитування сільськогосподарських підприємств / А. В. Бурковська, К. В. Куракова // Економічний форум. — 2015. — №1. — С.188-193.

3. Національний банк України — Статистичний випуск. Процентні ставки. Грудень 2015. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=66235>.

4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=278434158&cat_id=44578#1.

УДК: 338.43:005.35

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО СЕКТОРА

*Лункіна Т. І., кандидат економічних наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет*

Постановка проблеми. Для підвищення рівня конкурентоспроможності економіки Україні необхідно здійснити перехід від екстенсивного використання земельних і людських ресурсів до інтенсивного використання за рахунок соціально орієнтованої економіки. Механізм реалізації такого підходу, певною мірою полягає у формованні соціальної відповідальності у майбутніх фахівців аграрного сектора.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування соціальної відповідальності приділена увага досить великої кількості публікацій як вітчизняних та іноземних науковців, а саме: Л. А. Барановської, С. В. Барабліної, Є. Г. Книша, О. Козловець, І. Д. Кочетова, А. А. Лаврова, І. Левтун, Я. Лопеза, Л. Л. Мехрішвілі, Н. Р. Степанова, О. Хворостиної, О. С. Шевчук, С. П. Шевчук та інших. Проте дуже мало публікацій, що стосуються формуванню соціальної відповідальності у майбутніх фахівців аграрного сектора.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах постала нагальна потреба змінити бачення ефективності господарювання з обов'язковим поєднанням відповідальності перед суспільством. Нині потрібні широко досвідчені професіонали, які, відповідно до міжнародних стандартів, здатні конкурувати на ринку праці та прогнозувати свої результати без шкідливого впливу на навколишнє середовище і суспільство. Підвищення обізнаності щодо соціальної відповідальності у ВНЗ України можливе лише завдяки інтенсифікації освітнього процесу відповідно до нової морально-етичної парадигми освіти, яка базується на загальних закономірностях міжнародних ділових етичних відносин і досвіді світової бізнес освіти з урахуванням ментальності та особливостей діяльності.

Здобувачами вищої освіти аграрних ВНЗ є переважна більшість осіб з сільської місцевості, а саме понад 70-80%, що повинно знайти відображення

у механізмах соціальної відповідальності таких ВНЗ. В молодіжному віці соціалізація здійснюється найбільш активно, особливо, коли це стосується оцінки старшого покоління, його діяльності, поведінки, участі в суспільно-політичному житті, у зв'язку з чим молодь під впливом змін умов життя вносить новий зміст, власне бачення розвитку подій. Процес соціалізації у молоді формується під впливом соціальних, економічних та політичних чинників. Розвиток сільського господарства, пов'язаний, насамперед, із розвитком сільського населення. Основними факторами впливу, які впливають на соціальну складову особистості сільського мешканця є: розвиток сільської інфраструктури, соціально-професійна складова, мотивація праці, матеріальне і психологічне становище, самоосвіта, тощо[1].

Найважливішим педагогічним завданням є допомога сільській молоді в їх особистісному становленні, у визначенні сенсу і напрямку свого життя, місця в суспільстві.

Аналізуючи зарубіжний досвід провадження соціальної відповідальності в освітніх закладах можна стверджувати, що для провідних університетів світу це є невід'ємна частина діяльності при наданні освітніх послуг. Вони допомагають усвідомити людині суспільні норми поведінки, орієнтують у суспільних цілях і цінностях як індивідуально вагомим при здійсненні певної лінії поведінки відповідно до соціальних норм життя. Найбільша увага приділяється збереженню довкілля та розвитку соціальних громад. Поширюючи серед здобувачів вищої освіти принципи сталого розвитку та усвідомлення екологічної складової життя, досягається цілковите сприйняття ними значення соціальної відповідальності.

За результатами аналізу програм європейських вищих навчальних закладів – на сьогодні вже впроваджено курс з корпоративної соціальної відповідальності у Лондонському метрополітенівському університеті (магістерська програма), Університеті Йоркшира, Лейцерській бізнес-школі (магістерська програма), Бізнес-школі Ноттінгемського університету (магістерська програма), Університеті прикладних наук у Відні. У Сполучених штатах Америки є університети, які створили інститути із соціальної відповідальності, мета яких – удосконалення та проведення досліджень, розробка практичних рекомендацій, рецензування наукових робіт експертами у сфері соціальної відповідальності (Райерсонський університет, Державний університет Сан Жозе). У деяких університетах закладено політику соціальної відповідальності (Бристольський університет, Університет штату Індіана та інші) [2].

На рівні ВНЗ є можливість через їх основні функції (дослідження, навчання і послуги громадськості) просувати ідеї соціальної відповідальності, які сприяють сталому розвитку, миру, добробуту в суспільстві.

Висновки. Основною ідеєю популяризації соціальної відповідальності у ВНЗ України є залучення і передавання здобувачам вищої освіти визнаних у суспільстві основних цілей і цінностей, що пропагують соціальну

відповідальність, які, в свою чергу, будуть поширювати в суспільстві через власну професійну діяльність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інститут професійних кваліфікацій [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ipq.org.ua/ua/news/93>. — Назва з екрану.
2. Навички для України 2030 : погляд бізнесу / за заг. ред. М. А. Саприкіної. — Н-69 К. : ТОВ «Видавництво «Юстіон»», 2016. — 36 с.
3. Навички майбутнього : які здібності будуть необхідні для роботи в 2020 році [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://cikt.kubg.edu.ua>. — Назва з екрану.

УДК 330.122:332.146.2

РЕКОНФІГУРАЦІЯ СІЛЬСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЯК ЧИННИК СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ

Боднар О. А., асистент

Миколаївський національний аграрний університет

Сільська місцевість завжди була основним джерелом сільськогосподарської продукції, людських ресурсів і первісного нагромадження капіталу, який служив основою для економічного і демографічного зростання країни. Проте, з плином часу, первинна продукція втратила свою вагу в національній економіці. Значна кількість сільських районів не мають достатньої економічної основи, продовжують втрачати свій потенціал. У таких районів існує небезпека втратити свій первісний характер та сільські цінності повністю. Для подолання соціально-економічної кризи в сільських районах необхідні нові економічні основи.

Історично сформовані сільські ресурси, такі як земля, екосистеми, пейзаж, тварини, соціальні мережі, майстерність і т.д. повинні бути переглянуті в контексті сільського розвитку за сучасних умов.

Сільські цінності після їх реконфігурації можуть бути використані в якості основних засобів іншими ресурсами сільського розвитку в рамках нової парадигми, а сільські райони повинні засновувати свою стратегію розвитку на нерухомих ресурсах, які не є відкритими для конкуренції (наприклад, соціальний капітал, культурний капітал, екологічний капітал та місцевий капітал знань).

Сьогодні політичний центр Європи сприймає сільські цінності в якості важливих активів для всього суспільства і хотіли б підтримувати їх в довгостроковій перспективі. На сучасному етапі відбувається переміщення фокусу з виробництва харчових продуктів та захисту сільськогосподарських доходів в сільській місцевості на надання суспільних благ (чисте довкілля, відкритий простір і т.д.) для всього суспільства. Такі зміни в політичних